

Суд ларавенчен

Юн кунхи рубрика

Атте-анне хуттинче е...

Атте-анне пурри, вёсен аш-пиллехёне хутлехне туйни сутә маллашләхә антәлмә май парат. Енчен те сак пуянләхә шапа туртса илне е Турри пиллемен пулсан, пурнаҫ кустарми чанка сыран еннелле ку-самти. Сакә вара ача-пачасен кун-сүләнче яр усән паларать.

Акә июнен 19-мешәнче пулса иртнә суд ларавенчи 34 сұлхи Александр Леонидович Балканован уголовнай ёсне сүлрех асаннипе сыхантарма пулат. Айаппав ёсне прокурора пулашаканә Е.Н. Егоров ертсе пычә. Кармак яленче пур-анакан пёр семьере вунә сұлхи Геннадий тата вун икә сұлхи Денис ывәлсем усәсә. Анча та вёсем телейлә ачаләхә-ши е?..

Чылай вәхәт хушши ништа та ёслемен А.Л. Балканов, ачасен таван ашшә, вёсене терёсә воспитани илме, усме, пурнама кирлә условисем туса парасинчен паранать. Вёсем сине алә сәклемә те именмест, сакна келетке сичи кәвакарнә ывәрсем те сирәплетесә (свидетельсен кәртәвёсенчен). Чапла вара вәл хәйән айәпне пётәмпех йышанать тата үкәнет.

Амәшә аста-ши текен шухаш суралат кунта. Ачасене тәрантарас, тумлантарас ёс ун сине тиеннә, саванпа та вәл тәтәшах республика тулашне ёсleme сүрет.

... Урамра март уйәхә. Хушма хуҫаләхә вара яланхиллех ёс нумай. Денисә ашшә картшёнче аләк юсаҫсә. Вун икә сұлхискерән вәйне, паллах, вәтәр тәватә сұлхипе танлаштарайман. Акә аңсартран ача аллинчен домкрат вёсерёсә тухса каять. Сакә вара кәра силәллә ашшәне вәрилентерсе ярат, Дениса темисә хутчен тапаты.

Акә паян пёр кун иртрә тейпёр. Ытти кунсем тата еплерех пулнә-ши? Вёсене те ывәрап аса илеймән (свидетельсен кәртәвёсенчен). Анча та темшён-сәкә ялан үсәр арсыннан силли ытларах асли сине лекнә. Денис пёр саманта чапла каласа парат: "Пёррехинче атте тупма хушнә ялапана тупаймарам. Саваншән вәл сурәман тапрә, сакә ыраттарчә те, күрентерчә те. Гена шәлләма мана күрентернә пек күрентермест". Саван пекх Денис ашшән ыра ёсене те, ача юратнипе те паләртрә. Чапах та амәшә хакләрах, мәншән тесен вәл симелли те, тәхәнмалли те илсе парат, укса ёслесе илет. Симелли те, нёрен сакна та паләртса хәвармалла. Ашшә-амәшә ачасене укса парса тарайман пирки шулта вәри яшка сиеймесә. Килте те вара вәл час-часах хәтәрленеймест. Вывәхә ачә сителәксәр пирки хуҫаләхри ёсене пусма тивнә, халә чәх-

сем те сурәхсем кәна. Анча та сүт санталәк ачасен нушине туймаҫтә сав, юр та, сүмәр та сават, ашә та, сивә те пулат. Пуртре яланхиллех үсәр атте, урамра вара ачасем. Чапла вёсем ашшә урәласса урамра кәтнә (свидетельсен кәртәвёсенчен). Апла-и, капла-и, ачасен вара шулта каймак. Анча та Денис пёр вёренү сүләнче 33 кун шулта кунсем чылай. Уроксене хәтәрленеймесә, сакә вара вёренү кәртәвё сине питә яләх витем күрет. Ачасем тәтәшах килте ашшә-амәшәсәр юлнә. Апла пулсан вёсем сине сирәпләх ывәтәкән куҫсем пәхайман. Сакә вара майёпен-ерипен тилхепене пушанма, кайран салтанма май панә. Акә пёр қасхи-не 23 сехетре Денис кәсә телефонә вәрланә. Ку сәс те мар, шулта ачасенне укса тата урана тәхәнмалли йәкәртнә. Ашшә яланхиллех симәс черкәк ашә-нче, саванпа та ун сине протокол сурайман.

Чапах та пәтәрмахән тәп салтане эрехре шырамалла мар-ши? Ку чәнах та чаплах пулә, мәншән тесен пур свидетель те вәл эрехле аташине паләртат. Балкановсен семйине ятарлә учета илнә, саванпа та комисси членёсем тәтәшах килсе терёсленә. Унта вара яланхиллех пёр үкерчәк пулнә. Акә пёррехинче ашшәне ко-

мисие чёнтернә, амәшә вәл ёсleme кайнине пёлтернә. Анча та ирхи 5 сехетре хуҫаләха комисси членёсем килсен, арсын үсәр ывртнипе асәрханә. Тёрёсипе вара темисә хутчен те комиссие чённә, сапах та ыра үлшәнү сисёнмен.

Амәшән судри чылай кәртәвә мәшәрне хутелет, ача лайах ёснен асанат, сывләхә хавшаккине пула ёсleme кайманнипе паләртат. Чапах та хәра-рәм ырыне кәтә, ёсме пәра-хасса тата ачасене воспитани пама хутшәнасса шанат.

Раҫсей Федерацийн Семье кодексән 63 статийе киләшүллән ашшә-амәшә ачаләхәна воспитани пама тивәс. Ачасен аталанавёшән, воспитанийёшән вёсемех яваплә. Ас-хакәл, психика, чун, сывләх аталанавә, тивәслә шайри пелү илме май туса парасси те вёсем сине тиеннә.

Чапла вара Александр Леонидович Балканов хәтәланавёсене РФ УК 156 статийе айәплә тесе йышәнчәс. Сакәр уйәх хушши ёслесе юсанмалла, ёслесе илнә тупашән вунә процентне патшаләх тупашә шутне кукармалла турәс.

"Эрехән шәмми сук, ача чәм-ламалла мар", – тет сүтә шөвекпе тусли. Вәл саплах та пулә, анча ав еплерех терт-асап тустерет, ачасен шәпи те хуҫалат.

Р. ИЛЛАРИОНОВА.

Асрах-ха таван енәм

Татах та әпә ситсе куртәм

Хамән таван Муркаш ен. Татах та әпә таван тарәхән уй-ерёсене, вәрманёсене ситсе куртәм. Еплерех шухаш-кәмәл суралчә-ха сакән хыҫсан. Сүт санталәк пирки асанмәп, вәл ялан-хи пекх аван. Кунта вара Эльдар Рязанован юрринчи сәмахсене аса илсен ывәрнәлә пулә: "Сүт санталәкән яләх санталәк сук". Ку чәнах та чаплах ёнтә.

Анча та... шөл, этем хәйән тавраләхне илемсәрлетме пусларә. Йәри-тавралла пәхар-ха, хуҫаләхә уса курман пластмасса йышши ялаласем питә нумай сапаланса ывртаҫсә. Ситменнипе тата уйрам пахчасенче те сак үкерчәк куҫ умне тухат. Катаччи чупма юратакансем вара калчана та асәр-хамасәсә тейән, пөве сывәхнерех асфальт сүл урлә ярантарасәсә. Вёсем каннә ывәра кайса пәхсан тата мән кәна сук-ши? Шутласа пәхар-ха сәре хатәрлеме, үсентәрана пәхма мән

чухлә укса каять вәт. Енчен те сакән пек хәтланусемшән катаччи чупма кәмәллакансен хурсә үчәсен кустарми-сене кәларса илсен еплерех шав-шав пулнә пулчәчә.

Малтанхипе танлаштарсан, чән та кәтүри ывләхсен йышә чакнә. Ара халә лавкари сентресем "Буш ури-семпе" тулнә та. Паллах, чылайашә вёсем мәнпе ытла та кәпәшланнипе пелмесә те.

Пөвесене илес пулсан вёсем ытлах йәркеллех марри сисәнет. Проектпа паләртнә ёсә халә те туса ситерей-мен-ха. Сәмрәк хырсемпе хурән калчисем лартнә лаптәк вара тимлхә ывтат. Енчен те вёсене вәхәтра пәхса асәрхаса тәмасан ёс харама кайма та пултарат.

Шыв усламалли ывәра та кивә сән сәпнә. Электронасус пулмалли пүлөмре вара терлә пралуксем алли-сене кичеммән тәсса лараҫсә. Сакә

ачасемшән те хәрушә пулма пултарат. Колхозная, Фронтная, Новая Фронтная урамсенче пурәнакансем вара миҫемеш сүл ёнтә шывсәр лараҫсә. Сакән йышши пәтәрмахсем вара хәсан вёсленәс-ши? Муркаш салин тәп урамёсем илемленсе пыраҫсә, сакә паллах савантарат. Сав хушәрах аякра пурәнакансен пурнәсә илемлех мар.

Чапах та чунә савантаракан самантсем те пурах. Ав Сөнә Колхоз урамё-нче сүл тәваҫсә. Ситес вәхәтрах Колхозная, Фронтная, Красноармейская урамсенче те сүл пуласса шантарат Н. Никитин. Енчен те сак ёс пурнә-лансан, ситес суйлавра вара пысәк тәкә пулнә пулчәчә.

Әпә каллех вәтәрмеш сүлсенчи пекх лаша өвөр урапа туртса шыв патне кайса килтәм. Намәс...! Намәс пире тата влаҫрисене!

В. МАСТЕРОВ,
ёс ветеранә, Свердловск облаҫ-
нчи Красноурьинскри индустри
колледжәнче экономика уйрамән
ертүси пулса ёсленә.

Спорт

Тупма пулашәр

Спорт уявне хутшәннә

Районти ял тарәхәсен пёрлештернә команди муниципаллә пёрлешүсен пусләхәсен кунне халалланә спорт уявне хутшәннә.

2007 сұлхи июль 7-мешәнче Вәрмар районенчи Энәш-пуҫ яленче республикари мән пур ял тата хула тарәхәсен пусләхәсем муниципаллә пёрлешүсен пусләхәсен кунне пухәннә. Уява хутшәнәкансен терлә терёслев витер тухмалла пулнә. Пёрлештернә эстафетара пирән район команди яләх мар кәртәтүсем тунә. Кунта шывра ишессе, суран тата велосипедпа чупасси кёреҫсә. Ю.А. Кожевников (Сатракасси ял тарәхән пусләхә) сырана ишсе ситсе эстафетана А.В. Лаптева (Мән Сентёр ял тарәхән пусләхән сүмә) парат, вәл вара – Г.В. Пайгусова (Ярославка ял тарәхән пусләхә). Пётәмәшле 25 команда хушшинче вёсем 3-меш ывән йышәннә.

Кунпа харәсах арсынсемпә хәрарамсем хушшинче хәйсен үсәм ушкәнёсем хушшинче сәмәл атлетика кросс иртнә. Кунта Шетмәпуҫ ял тарәхән пусләхә Н.П. Александров тата Ярославка ял тарәхән пусләхә Г.В. Пайгусов паләртнә, 1-меш ывәнсем сәнсе илнә.

Уяв аван иртнә. Курма пыракансем те йышлә пулнә. Республикари чылай районсен представителёсем пунә. Уявпа пурте кәмәллә юлнә.

Хамәр инф.

Шырав

Николай Николаевич Смирнов 1979 сұлта Илпеш яленче суралса үснә. 165-170 см сүлләш, вәтам келеткеллә. Интерпол шыравәнчи преступника "Князь" ятпа пеләсәсә.

Александр Иванович Федоров 1968 сұлта Купәря яленче суралса үснә. Вәтам келеткеллә, сүлләшлә, федераци шыравәнчи преступник.

Николай Петрович Смирнов 1965 сұлта Хорнуй яленче суралса үснә. 2004 сұлта 21 сехет те 30 минутра тухса кайнә та тавранман. Вәтам келеткеллә. Сылтәм алли сичи шөвөр пурнен чөрне пайә сук. Федераци шыравәнче шутланат. Енчен те сирән сүлерех асанә сынсем пирки мәнле те пулин информаци пулсан, шалти ёсән пайне 2-18-79, 2-19-46 телефонсемпе шәкәравлама ывтатпәр.

Районти шалти ёсән пайә.

Ёс ывтәвёсемпе

Рубрикари ывтүсем сине прокуратура ёсченёсем хуравлаҫсә

Ёсә ыврнаҫнә чухне ёс кёнекине пурне те сурса парасәсә-и?

Ёс кёнекине 5 кунтан ытларах ёсә йышәннә сынна сырса парасәсә, енчен те сакә тәп ёс шутланат пулсан (РФ ЕК 66 ст.). Сакәнә ёслени пирки сведени, вәл пурнәсәкан ёс пирки, урах ёсә куҫарни тата ёсрен хәтарни сичен, саван пекх ёс киләшөвә вёслени тата ёсри ситәнүсемшән хавалантарни пирки паләртасә. Енчен те пёр вәхәтрах темисә ёсрә ёслет пулсан, ёслекен кәмәлөпә сакән сичен те сырәсәсә. Ёс кёнекинен сырса илнине, ёсә илнине е урах ёсә куҫарнине, ёс уксин каләпәшне сирә-плетекен документсене ёслекен ывтәвөпә висә кунтан кая мар таратмалла. Ёсрен хәтарнә кун ёс кёнекине каялла парасәсә, енчен те ёслекен ёс ывранәнче сук е кёнеке илме киләшөмөсен, килсе илме е почтапа яра парасси пирки ёс паракан уведомлени яма тивәс. Сакән хыҫсан вара ёс паракан ёс кёнекишән яваплә мар (РФ ЕК 62 ст.).

Д.С. ВИКТОРОВ,
район прокурорән аслә пулашаканә.

Сул ситмен сәмрәкән отпуск вәхәчә еплерех?
18 сүл тултарман сәмрәкән судсерен паракан отпуск вәхәчә 31 календарлә кунпа танлашат. Ача сәмрәкшән меллә вәхәтра парасәсә (РФ ЕК 267 ст.).

Е.Н. ЕГОРОВ, прокурора пулашаканә.
Производствәра сын харпәр хәй пулхәпә (машина, диктофон, ёс инструменчә) уса курат. Сакәншән организаци компетенци түлеме тивәс-и?

Сапла, енчен те ёс паракан сакән сичен пелет пулсан. Компенсаци каләпәшне вара ёслекенпе ёс паракан каласса паләртасәсә (РФ ЕК 188 ст.).

Д.С. ВИКТОРОВ, район прокурорән аслә пулашаканә.

Редакци почтинчен

Ашә кәмәлөсемшән тав

Сұллахи вәхәтри ялта пурәнакан сыннан пёр канәс та сук. Сакна пурте лайах аңланасәсә. Хәрарамән вара нихәсан та ёс пётмөст. Килте, хуҫаләхә ёсленипе пёрлех тепәр чух терлә ывтүсемпе район центрне Муркаша та кайма түр килет.

Әпә те терлә ёсөмпе ирех Муркаша ситрәм. Кәштах апатланма, вәй-хал хушма Муркаши кулиари магазинне кетәм. И.И. Грачева сүтүшә мана сав тери ашшән кетсе илчә, сөмсә кукәльпе, чейле ханаларә. Терёсипе каласан, хамән сывәх тавана курнә пекх туйәнчә. Чапла, ёслекен сынсен, ситүсән клиентсемпе яланах кәмәллә пулмалла. Шөл пулин те, тепәр чух ялти магазинсенче түркөс сәмахсем те илтме тивет.

Кулиари магазиненчи З.В. Андреева та хәйән ашә кәмәлөпә ывә сәмаха тивәслә. Турри пулашса пытар вёсене пурнәсра, ёсөнчә, сывләхөсем яланах сирәп пулчәр. Тавах сире ашә кәмәлшән.

М. ПЕТРОВА.

Сатракасси ялә.

Пёлтерүсем. Объявления

Реализуем:

Наименование	Ед. изм.	Цена (руб)
Брус:		
50x150	Ш т.	245
100x100	Ш т.	340
100x150	Ш т.	560
100x200	Ш т.	800
150x150	Ш т.	900
150x200	Ш т.	1200
200x200	Ш т.	1600

Доска необрезная:

50 мм (хвоя)	Куб.м.	2900
25 мм (хвоя)	Куб.м.	2750
50 мм (береза)	Куб.м.	2450
25 мм (береза)	Куб.м.	1950
50 мм (осина)	Куб.м.	2650
25 мм (осина)	Куб.м.	2350
50 мм (липа)	Куб.м.	5200
25 мм (липа)	Куб.м.	4200
Второй горбыль	Куб.м.	1950

Тел.: 8-905-343-11-70, 8-906-133-29-72.

Доставка силиката и керамзитобетонных блоков 20x40x20м. Цены договорные. Тел.: 8-903-063-58-68.

2-4.

Требуются для работы в Нижегородской области сборщики автофургонов. Оплата сдельная, условия: компенсация за проезд, проживание.

Телефон: 8-906-386-56-82.

2-2.

Хуракасси выссәлқкинче ывәрапта пурәнмалли килсүрт сүтәтпәр. Тел.: 8-906-130-20-83.

Б-Сундырскому райпо требуются на работу: технолог общественного питания, продавцы, повара, водители. Опыт работы желателен. Обращаться в отдел кадров, бухгалтерию. Тел.: 52-5-46, 52-3-60.

СПК-племзавод «Свобода» правлений хуҫаләхәра нумай сүл хушши вәй хунә пенсионер

Семен Григорьевич ФИЛИППОВ

вилсе кайнә пирки унән сывәх таванёсемпе пёрле чөререн хурланни сичнен пёлтерет.

«Моргаушская» чәх-чәп фабрики администрацияне профсоюз комитетчә кунта нумай сүл хушши ёсленә

Антонина Петровна СТОЛЯРОВА

вилсе кайнә пирки унән сывәх сыннисемпе пёрле чөререн хурланни сичнен пёлтересәсә.

ГУП ЧР «Моргаушский издательский дом»
Моргаушская районная газета
"СЕНТЕРУ ЯЛАВЕ"

УЧРЕДИТЕЛИ:

Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела Чувашской Республики.
Государственное унитарное предприятие Чувашской Республики "Моргаушский издательский дом".

Директор-главный редактор
А.И. ТИХОНОВ.

АДРЕС: 429530, Чувашская Республика, село Моргауши, улица Мира, дом 9.
ТЕЛЕФОНЫ: директор-главный редактор - 2-11-36, заместитель главного редактора - 2-12-82, бухгалтерия - 2-11-35, отделы: общественно-политической жизни, социальной жизни - 2-12-82, сельского хозяйства - 2-11-38.
E-mail: morpress@cbx.ru

Газета зарегистрирована управлением Федеральной службы по надзору за соблюдением законодательства в сфере массовых коммуникаций и охране культурного наследия по Приволжскому федеральному округу. Свидетельство о регистрации СМИ ПИ № ФС 18-2329 от 15 августа 2005 года.

Газета выходит на чувашском языке по средам, субботам.
Печать офсетная, объем 1,0 п. листа. Тираж 3403
Материалы на правах рекламы публикуются под знаком Р или рубрикой «Аталану сүлөпә».
Время подписания в печать в 17 час. 20 мин., подписано - в 17 час. 10.07.2007 г.
Заказ
Дежурный по номеру **ШАПОШНИКОВ В.Л.**
ИНДЕКС ИЗДАНИЯ: 54822.